

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
COREGRAFIE**

**- București -
2020**

PREZENTARE

Prezenta tematică pentru concurs vine în ajutorul cadrelor didactice, pentru a preîntâmpina eventualele disfuncționalități determinate de pregătirea lor inițială, pentru a actualiza cunoștințele de specialitate și de pedagogie, de a le racorda pe toate acestea la direcțiile reformei învățământului din România.

Prezenta programă, temele de specialitate servesc personalității creatoare, competențelor specifice profesiei în conformitate cu unitățile de competență pentru profesia de cadru didactic.

În elaborarea curriculumului de față au fost luate în considerație atât cercetările în domeniul curricular, tendințele pe plan internațional, cât și opiniile unor profesori cu o bogată experiență artistică și didactică.

Programa de față se adresează absolvenților instituțiilor de învățământ superior artistic care vor desfășura activități didactice în cadrul ariei curriculare: arte, specialitatea: coregrafie, din învățământul preuniversitar.

Prezenta programă urmărește:

- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenței didactice a profesorului de coregrafie;
- actualizarea bazei teoretice și practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educației artistice în învățământul general și de specialitate;
- corelarea conținuturilor de specialitate cu planul cadru și curriculum național în vigoare;
- rezolvarea problemelor de didactică în procesul de învățământ – predare, învățare, evaluare la diferite specialități, ținând cont de ciclurile curriculare dar și de nivelul aptitudinilor artistice ale elevilor;
- dezvoltarea capacităților de interpretare intra și interdisciplinare a conținuturilor și de formare a unei culturi curriculare;
- valorificarea conținuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activități de învățare centrate pe nevoile și interesele elevilor, care să faciliteze învățarea eficientă de către elevi, a conținuturilor specifice disciplinei;
- dezvoltarea capacităților de evaluare a cunoștințelor și deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente și tehnici de evaluare și reglarea demersului didactic pe baza interpretării informațiilor oferite de rezultatele evaluării.

Datorită caracterului preponderent practic al disciplinelor artistice, profesorul trebuie să facă demonstrația că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv - educativ la un nivel artistic convingător. De aceea toți absolvenții instituțiilor de învățământ superior, susțin înaintea probei scrise

și o probă practică în specialitatea pentru care s-au pregătit, astfel că examenul pentru ocuparea posturilor vacante din învățământul preuniversitar constă în susținerea a două probe:

- a) probă practică (conform anexei 3 la Metodologie);
- b) probă scrisă.

Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obține modelarea intenționată a personalității elevului ca viitor consumator de artă sau viitor balerin, cadrul didactic trebuie să utilizeze forța educativă a exemplului personal. Prin conținuturile puse la dispoziție de prezenta programă, profesorul care predă una dintre disciplinele din specialitatea coregrafie va produce dovada concretă a faptului că stăpânește în mod profesionist disciplina pe care o predă, înlăturându-se astfel posibile cazuri de impostură sau de degradare în timp a capacităților artistice și pedagogice ale cadrelor didactice și constituind totodată o garanție a profesionalismului în învățământul artistic.

Prezenta programă este valabilă și pentru absolvenții aparținând minorităților naționale.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC

În procesul de predare - învățare - evaluare cadrul didactic trebuie să fie capabil:

- să cunoască conținuturile științifice ale disciplinei și să opereze corect și adecvat cu limbajul specific necesare praxisului coregrafic școlar;
- să opereze cu analogii stilistice și creative între arte, în perspectivă interdisciplinară, ca o unitate a competenței de specialitate în plan teoretic;
- să motiveze elevii/ elevul în/ pentru formarea deprinderilor și aptitudinilor specifice;
- să utilizeze și să dezvolte valențele creative ale elevilor/ elevului în lecția de dans;
- să aibă capacitatea de a construi demersuri didactice interactive și să-și adapteze strategiile didactice la conținuturi;
- să utilizeze documentele școlare reglatoare în spiritul principiilor didactice în specialitatea respectivă, pentru aplicarea adecvată a programei școlare în vederea unui demers didactic eficient;
- să posede o gândire critică privitoare la creațiile coregrafice, având o atitudine reflexivă asupra dansului, precum și disponibilitatea de a transfera în viața socială valori estetice, ca alternative la manifestările de tip kitsch.
- să dețină capacitatea de a comunica cu clasa /elevul.
- capacitatea de a funcționa ca element integrator al valorilor culturale în comunitatea locală și națională.

Pentru absolvenții învățământului superior de lungă durată cu specializarea „Creație - Pedagogie Coregrafică”
Posturi/catedre din școli și licee de artă

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. ISTORIA BALETULUI:

I. Istoria baletului universal

- I.1. Dansul în Antichitate.
  - I.1.1. Dansul ritual și ceremonial în Grecia antică.
  - I.1.2. Dansul în Roma antică. Forme de manifestare.
- I.2. De la divertismentele dansante la opera - balet.
  - I.2.1. „Ballet comique de la reine”.
  - I.2.2. Comedia – balet. Tragedia – balet. Opera balet.
  - I.2.3. Prima academie de dans – Franța lui Ludovic al XIV-lea.
- I.3. Nașterea și fundamentarea baletului.
  - I.3.1. J.G.Noverre – „Scrisori despre dans și balete”- Concepția neoclasică asimilată în teoria baletului de acțiune sau baletului pantomimă.
  - I.3.2. Principiile fundamentale ale esteticii lui J.G.Noverre
- I.4. Baletul în epoca romantică.
  - I.4.1. Caracteristicile baletului romantic.
  - I.4.2. Caracteristicile stilului de dans al balerinelor romantice (Maria Taglioni, Fanny Elssler, Carlotta Grisi, Lucile Grahn, Fanny Cerrito).
  - I.4.3. Structura muzical-literar-coregrafică a spectacolului de balet în Romantism în viziunea coregrafilor Filippo Taglioni, Jean Coralli, Jules Perrot, Joseph Mazilier, Arthur Saint-Leon, Marius Petipa, Lev Ivanov.
- I.5. „Baletele ruse” – revoluționarea concepției spectacologice a spectacolului de balet.
  - I.5.1. „Stagiunile ruse” ale lui Serghei Diaghilev.
  - I.5.2. Relația compozitor-coregraf-dansator-scenograf în viziunea creatorilor: Mihail Fokin, Vaslav Nijinski, Leonid Massine, Bronislava Nijinska.
  - I.5.3. Noua estetică a coregrafiei clasice – George Balanchine, Serge Lifar.
- I.6. Precursorii modernismului.
  - I.6.1. Inovațiile scenice și ale limbajului coregrafic. Coregrafi reprezentativi- Loie Fuller, Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Ted Shawn.
- I.7. Expresionismul german.
  - I.7.1. Rudolf von Laban – Teoretician și precursor al dansului contemporan.
  - I.7.2. Dansul fără muzică și gestul simbolic - Mary Wigman.
  - I.7.3. Tanztheater- Actualitatea demersului coregrafic al lui Kurt Joos.
  - I.7.4. Continuatori ai esteticii expresioniste și ai Tanztheater – Pina Bausch, Susanne Linke, Gerhard Bohner.
- I.8. Dansul modern și contemporan american.
  - I.8.1. Fondatori ai dansului modern american – Martha Graham, Doris Humphrey, Jose Limon, Lester Horton.
  - I.8.2. Abstracționismul în dans – Merce Cunningham, Alwin Nikolais.
  - I.8.3. Postmodernism. Noua viziune despre dans impusă de mișcarea de la Judson Church.
  - I.8.4. Caracteristicile coregrafiei contemporane. Reprezentanți
- I.9. Dansul contemporan european.
  - I.9.1. Spectacolul coregrafic – Teatru total. Maurice Béjart.
  - I.9.2. Caracteristicile coregrafiei contemporane europene – Franța, Olanda, Belgia, Marea Britanie.

II. Istoria baletului românesc

II.1. Floria Capsali, fondatoare a spectacolului coregrafic românesc de inspirație folclorică.

II.2. Primul teatru de balet din România - Compania Oleg Danovski din Constanța (repertoriu românesc și universal).

II.3. Învățământul coregrafic românesc – tradiție, actualitate, perspective.

II.4. Coregrafi, interpreți și pedagogi români de renume care activează pe marile scene și în școlile de balet internaționale.

II.5 Evoluția dansului contemporan în România.

2. DIDACTICA SPECIALITĂȚII

2.1. Cunoașterea termenilor din Curriculum Național și a termenilor de specialitate din didactica educației coregrafice:

Curriculum Național, Curriculum de bază și la decizia școlii, obiectivele cadru pentru clasele I-IX, arii curriculare, cicluri curriculare.

2.2. Procesul de învățământ ca relație între predare-învățare-evaluare. Caracterul formativ-educativ al procesului de învățământ:

- lecția de dans; specificul acesteia; formarea și dezvoltarea deprinderilor;
- etapele pregătirii unei repertoriu coregrafic;
- formarea și dezvoltarea memoriei kinestezice a elevilor;
- organizarea și îndrumarea studiului sub supravegherea profesorului;
- pregătirea psihologică a elevilor în vederea apariției în public;
- pregătirea în vederea obținerii performanței;
- importanța fișei psihopedagogice în activitatea de formare și dezvoltare tehnică și artistică a elevului;

2.3. Proiectarea lecției de coregrafie - demers de organizare anticipată a activității didactice:

- a. Cunoașterea programei (lecturare, asimilare) în perspectiva corelării conținuturilor și a activităților de învățare cu obiectivele/competențele acesteia.
- b. Proiectarea lecției de coregrafie prin prisma realizării obiectivelor/competențelor tehnice și artistice. Model de proiectare pentru desemnarea activităților de învățare în care vor fi implicați elevii, a selectării resurselor cele mai eficiente
- c. Strategii didactice de realizare a conținuturilor programei, conforme cu etapele de predare a orei de coregrafie: procedee de predare a elementelor tehnice de bază, a elementelor tehnice de virtuozitate, calitatea expresivă a mișcării, încadrări stilistice, etc. ;
- d. Constituirea demersului didactic pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.

2.4. Metode și mijloace didactice specifice:

- a) Clasificarea pe diverse criterii a mijloacelor necesare pentru realizarea lecției de coregrafie, a caracterului său practic (jocul, exercițiul etc.):
  - criterii de selectare a repertoriului; modalități de stabilire și adaptare a studiului la cerințele repertoriului ;
  - tehnica coregrafică necesară redării juste a coregrafiei, funcție de capacitatea elevilor;
- b) Video-audiția coregrafică (imagine și muzică) - act de educare a sensibilității artistice, afective, de formare a capacității de selectare a valorilor artistice și a personalității elevului:
  - locul video-audiției coregrafice în lecția de coregrafie, exemple;
  - mediul artistic ca premisă a formării și dezvoltării actului interpretativ al elevului;
  - repertoriul coregrafic: genuri, stiluri diferite, etc;
  - corelarea cu mijloacele de expresie ale altor discipline (literatură, educație plastică, educație vizuală, design, scenografie, arta costumelor, istoria artelor, artă dramatică etc) ;

2.5. Creativitatea în lecția de coregrafie; modalități de dezvoltare a acesteia

- formarea gândirii critice, autocritice, reflexive, autonome; raportul dintre asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor.

2.6. Evaluarea în ora de coregrafie:

- tipuri de evaluare specifice în ora de coregrafie ;
- eficiența evaluării în procesul de învățământ și în special în lecția de coregrafie.

2.7. Dinamica relației profesor-elev în procesul de învățământ:

- caracteristicile și semnificațiile educaționale ale relației profesor –elev
- tipuri de relații.

Notă: Toate temele prezentate în capitolul de didactica specialității vor fi tratate în funcție de specialitatea candidatului și vor cuprinde exemple din practica personală.

BIBLIOGRAFIE DE SPECIALITATE

1. Banes, Sally, *Terpsichore in Sneakers, Post /Modern Dance*, Wesleyan University Press, 1987
2. Bejat, M, *Ce este talentul?* Editura științifică și enciclopedică, București 1967
3. Caraman Fotea, Daniela și Constantinescu, Grigore, *Fascinația dansului*, dicționar de balet, Ed. Muzicală, București, 2008
4. Bourcier, Paul, *Histoire de la Danse*, Edition du Seuil, Paris, 1994
5. Cardenes, Antonio Pita, *Gelu Barbu, ritmul sentimentelor*, Cartea Românească, București, 2004
6. Cassou, J., *Panorama artelor contemporane*- Ed. Meridiane, București 1983
7. Constantinescu, Marian, *Dirijorul de lebede*, Ed. Muzicală, 1989
8. Cursaru, Lucian, *Argonauții marilor iubiri*, Ed. Muzicală, București, 1987
9. Cursaru, Lucian, *Paravan cu iriși*, Ed. Muzicală, București, 1984

10. Dumitrescu, M., *Amintiri despre Floria Capsali*, Ed. Muzicală, București 1985
11. Duncan, Isadora, *Viața mea*, Ed. Editex, București, 1993
12. Girot, Isabelle, Michel, Marcelle, *La dans au XX siècle*, Larousse, 2002 Montreal
13. Hazan, Fernand, *Dictionnaire du Ballet Moderne*, SPADEM, Paris, 1957
14. Kostrovițkaia, V., *100 de ore de dans clasic*, Leningrad, 1981
15. Lapșina, N., *Mir Iskusstva*, Ed. Meridiane, 1980
16. Lehmann, Hans-Thies, *Teatrul postdramatic*, Ed. UNITEXT, București, 2009.
17. Lesschaeve, Jacqueline, *The Dancer and the Dance - Merce Cunningham*, New York, 1985
18. Lifar, Serge, *Le Manifeste du Choregraphe*, Paris, 1935
19. Negry, Gabriel, *Codex Choreic. Sinteze coregrafice comentate*, Ed. Little Star Impex,
20. Noverre, Jean-Georges, *Scrisori despre dans și balet*, Ed. Muzicală, București, 1967
21. Pandolfi, V., *Istoria teatrului universal*, Ed. Meridiane, București 1971
22. XXX, *Repertoriu de termeni ai dansului clasic*- Ed. Amphora, Paris 1987
23. Sava, I. Constantinescu, G., *Ghid de balet*, Ed. Muzicală, 1987
24. Tarasov, M., *Dans clasic*, Ed. Iskusstva, 1971
25. Tatarkiewicz, W., *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, București 1978
26. Urseanu, T, Ianegic, I, *Istoria baletului*, Ed. Muzicală, 1967
27. Valery, Paul, *Degas. Dans. Desen*, Ed. Meridiane, 1968
28. Vartolomei, Luminița, *Soclu pentru efemeride*, Ed. Muzicală, București, 1992
29. Vasilescu, T. Tita, S., *Folclor coregrafic românesc* – tipărit sub egida Consiliului Culturii, București, 1972
30. Vatașianu, V., *Istoria artei europene*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967.
31. Wigman, M, *The Language of dance*, Londra, 1966
32. Zașepina, Klimov, Richter, *Dansul popular scenic*, Ed. Iskusstva 1976

BIBLIOGRAFIE DIDACTICA SPECIALITĂȚII

1. Bârzea, C. - *Arta și știința educației*, EDP, București 1995
2. Brunner, J. - *Pentru o teorie a instruirii*, EDP București 1970
3. Călin, M. - *Procesul instructiv – educativ* EDP, București 1995
4. Cerghit, I. - *Metode de învățământ*, EDP, București, 1980
5. Crețu, C. - *Curriculum diferențiat și personalizat*, Ed. Polirom, Iași, 1996
6. Cristea, S. - *Dicționar de termeni pedagogici*, EDP, București, 1998
7. Cucoș, C. - *Pedagogie și axiologie*, Ed. Polirom, Iași, 1995
8. Geissler, E.G.- *Mijloace de educație*, EDP, București, 1997
9. I.T., Radu - *Evaluarea procesului de învățământ*, București, EDP, 2001
10. Ionescu, M. - *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995
11. Ionescu, M. - *Previziune și control în procesul didactic*, Ed. Dacia, Cluj, 1979
12. Iucu, R - *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Ed. Polirom, Iași 2000
13. de Katele, J.M. - *L'evaluation*, Bruxelles, 1986
14. Joița, E. - *Eficiența instruirii*, EDP, București, 1998
15. Laban, Rudolf - *Modern Educational Dance*, Macdonald & Evans, LTD, London, 1948.
16. Landsherre, G - *Evaluarea continuă a elevilor și examenele*, EDP, București, 1975
17. Neacșu, I - *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Ed. Militară, București, 1990
18. Pavelcu, V - *Principii de docimologie*, EDP, București, 1968
19. Preda, V. - *Îndrumător pentru folosirea mijloacelor tehnice de instruire*, UBB, Cluj, 1999
20. Radu, I. - *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj, 1995
21. Radu, I. - *Experiența didactică și creativitate*, Ed. Dacia
22. Silverstone, R. - *Televiziunea în viața cotidiană*, Ed. Polirom, Iași, 1998
23. Stanciu, M.- *Reforma conținuturilor învățământului-cadru metodologic*, Ed. Polirom, Iași,
24. Stoica, A.- (coord.) - *Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori*, Ed. Prognosis, curești, 2001

25. Strungă, C.-*Evaluarea școlară*, Editura de Vest, Timișoara 1999
26. Șchiopu - *Psihologia vârstelor*, EDP, București, 1981
27. xxx - *Dicționar de pedagogie*, EDP, București, 1979
28. xxx - *Ghiduri de evaluare pe discipline*, MEC-SNEE, 2000, 2001
29. xxx - *Normative de dotare cu mijloace de învățământ*, MEN, București, 1993
30. xxx-*Psihopedagogie*, Ed. Spiru Haret, Iași, 1995
31. Ministerul Educației **Curriculum Național**, , București, 1999
32. Ministerul Educației și Cercetării **Planuri de învățământ** București 2001
33. Ministerul Educației și Cercetării-Consiliul Național pentru Curriculum **Ghid metodologic pentru aplicarea programelor școlare din aria curriculară Arte pentru clasele I-a a XII-a.**, București 2002

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele școlare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe școlare, programele pentru examenele și evaluările naționale și manualele cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în învățământul preuniversitar în anul susținerii concursului